

**ANALELE UNIVERSITĂȚII DIN CRAIOVA
ANNALS OF THE UNIVERSITY OF CRAIOVA
ANNALES DE L'UNIVERSITÉ DE CRAIOVA**

Seria
PSIHOLOGIE - PEDAGOGIE

Series
PSYCHOLOGY - PEDAGOGY

AN - XI, 2012, nr. 25 – 26

ANALELE UNIVERSITĂȚII DIN CRAIOVA
ANNALS OF THE UNIVERSITY OF CRAIOVA
ANNALES DE L'UNIVERSITÉ DE CRAIOVA
SERIES: PSYCHOLOGY - PEDAGOGY

BIANNUAL PUBLICATION,
EDITED BY THE TEACHING STAFF TRAINING DEPARTMENT
YEAR XI, 2012, NO. 25-26

REVIEWERS

Professor ION DUMITRU, Ph.D. (The West University)
Professor MARIN MANOLESCU, Ph.D. (The University of Bucharest)

EDITORIAL BOARD:

Professor JOSÉ WOLFS, Ph.D. (L'Université Libre de Bruxelles)
Professor ION DUMITRU, Ph.D. (The West University, Timișoara)
Professor MIRON IONESCU, Ph.D. (Babeș Bolyai University, Cluj-Napoca)
Professor ION NEACȘU, Ph.D. (The University of Bucharest)
Professor DAN POTOLEA, Ph.D. (The University of Bucharest)
Professor MACIUC IRINA, Ph.D. (The University of Craiova)
Reader VIOREL IONEL, Ph.D. (The University of Craiova)
Reader CORNELIU NOVAC, Ph.D. (The University of Craiova)

EDITORS:

Senior Lecturer ALEXANDRINA MIHAELA POPESCU, Ph.D.
Senior Lecturer ECATERINA SARAH FRĂSINEANU, Ph.D.
Senior Lecturer VALI ILIE, Ph.D.
Senior Lecturer FLORENTIN REMUS MOGONEA, Ph.D.
Senior Lecturer MIHAELA AURELIA ȘTEFAN, Ph.D.
Senior Lecturer AUREL PERA, Ph.D.

EDITOR-IN-CHIEF:

Senior Lecturer FLORENTINA MOGONEA, Ph.D.

EDITORIAL SECRETARY:

Informatician CORNELIA BOBOILĂ

This volume was approved by CNCSIS code: 35
ISSN 1582 – 313X

UNIVERSITARIA PUBLISHING HOUSE, CRAIOVA

ADDRESS OF THE EDITORIAL OFFICE:

THE UNIVERSITY OF CRAIOVA
TEACHING STAFF TRAINING DEPARTMENT
13, Al. I. Cuza Street, Craiova, Dolj, Postal code 200585
Telephone (040)251422567
Web: <http://cis01.central.ucv.ro/DPPD>
E - mail: dppd@central.ucv.ro

Authors are fully responsible for both content and translation of texts.

ABORDĂRI TEORETICE – REEVALUĂRI ȘI DESCHIDERI / THEORETICAL APPROACHES – NEW INTERPRETATIONS

EDUCAȚIA OLTENILOR ÎN SECOLUL AL XIX-LEA: PERSPECTIVE ÎN FORMAREA ELITEI CULTURALE

Conf. univ. dr. **Irina Maciuc**
DPPD- Universitatea din Craiova
Reader **Irina Maciuc**, Ph.D.
TSTD - University of Craiova

1. Învățământul organizat la Craiova, la sfârșitul secolului al XVIII lea și începutul secolului al XIX lea

O scurtă privire asupra secolului al XIX-lea ne demonstrează că influența Occidentului asupra învățământului oltean era vie și de necontestat. Încă din secolul al XVIII-lea, exista, la Craiova, o școală latinească, „în grija administrației, a boierilor și a provinciei”¹, iar fiii marilor boieri, ai negustorilor bogați ori cei care își doreau să se formeze ca medici, ingineri, juriști plecau la Viena, Paris, Geneva, Pesta, Cracovia etc.

„Am văzut, scrie Nicolae Iorga, că Oltenia austriacă a încercat, lăsând moștenirea școlară a trecutului și o școală nouă latină”²

Dacă în Evul Mediu existau, în Țările Române, patru tipuri de școli: mănăstirești, episcopale (pentru rangurile înalte bisericești), cele pentru diaci (aveau un caracter particular) și apoi cele străine din coloniile săsești, ungurești, polone etc., în secolul al XIX-lea, mai precis în perioada cuprinsă între anii 1850 și 1864, apar școli primare, apoi *colegii sau gimnazii*.

Învățământul organizat este strâns legat la Craiova, de mănăstirea Obedeanelui, unde, în 1775, se pun bazele unui seminar pentru candidații la preoție.

La 14 septembrie 1780, B. Știrbei îi scria lui Hagi Constandin Pop, rugându-

¹ Nicolae, Iorga. *Istoria învățământului românesc*, București : Editura Casei Școalelor, 1928, p. 83

² Nicolae, Iorga, *Istoria învățământului românesc*, București: Editura Didactica și Pedagogică, 1971, Ediție îngrijită, studiu introductiv și note de Ilie Popescu Teiușan, p. 41

l să-i găsească un „dascăl franțuzesc” și „să-l trimită d-sale, dorind să învețe carte franțuzească”, dovadă că, în marile familii boierești, copiii se pregăteau de la vârste fragede în vederea plecării la studii în capitala Franței.³ În același timp, Barbu Știrbei ținea să precizeze „că, viind aici [profesorul de franceză], se vor apuca și alții de învățatură”, ceea ce ar fi contribuit la rotunjirea veniturilor personale.

În ultimele decenii din secolului al XVIII-lea și în primele trei decenii ale secolului al XIX-lea, învățământul craiovean a evoluat de la *școala obștească de învățatură*, din epoca fanariotă la *Școala Centrală din Craiova* (1826,1831), atunci când *corifeii ai învățământului în provincia olteană* erau Grigorc Pleșoianu [autor al unui *Abecedar-Înlesnitor-Pentru-Învățătura-Copiilor*-1828], Stanciu Capatineanu și Aaron Florian, „primii profesori din 1831 ai școlii deschise la Craiova, după Regulamentul Organic”⁴...Contribuții a adus și Ion Maiorescu, fost profesor la Cerneți, Mehedinți (1836) și apoi profesor de istorie și director al Școlii Centrale din Craiova (1837-1848), inspector general al școlilor din Oltenia.

Din 1847, *școala centrală* a devenit *colegiu*, din 1854 - *gimnaziu*, pentru ca, începând cu anul 1864, să se numească *liceu*.

Școala centrala de fete, azi *Elena Cuza*, a fost înființată de Iordache Otelisanu și de către Constantin Lazaro, ca pensionat de fete, în 1835, a devenit apoi școală de stat, iar în anii 1883-1898 a fost institut pedagogic pentru pregătirea învățătoarelor.

Școala Normală de Învățători din Craiova [*o alma mater a învățământului primar* din Oltenia, după cum afirma pedagogul Ilie Popescu Teiușan] a fost fondată „în urma hotărârii din 1869 a Consiliului județean doljan, la îndemnul cunoscutului om de stat și ministru al Instrucțiunii, Gh.Chițu, un exemplar strălucit al Olteniei”⁵.

Pe de altă parte, în *Arhivele Olteniei* din sept-oct. 1924, se fac referiri la o broșură din 1906, în care erau precizate mai multe instituții școlare din vechea Craiova. „Nu este vorba aici și de școlile oficiale întreținute de Stat sau Comună. Cum, însă, această prețioasă lucrare este încă de mult epuizată și nu s’a mai retipărit, revista noastră își face o datorie reproducând părțile privitoare la cele mai vechi din instituțiunile de învățământ ale orașului [...] pentru ca, în acest chip, cititorul să-și dea seama și de economia generală a acestei opere”⁶.

³ Vezi D. Z. Furnică, *Documente privitoare la comerțul românesc* (1473-1868), București, 1931, p. 80 și N. Iorga, 1906, *Scrisori de boieri și negustori olteni și munteni către Casa de Negoț Sibiană Hagi Pop* [Source="http://www.dacoromanica.ro/Dacoromanica], Biblioteca Digitală a României]

⁴ Prof.Mih.Popescu, *Din trecutul învățământului la Craiova*, în *Arhivele Olteniei*, no. 56-58, Anul X, IULIE- DEC. 1931, pp. 273-290

⁵ Ilie Popescu Teiușan, *Istoricul Școliei Normale de Învățători „Ștefan Velovan”*, Craiova, 1870-1932

⁶ o broșura publicată la Craiova, Tipografia *Fulgerul*, în anul 1906 de către fostul profesor al Liceului Carol I, Theodor Ionescu, sub titlul: *Scurt istoric al învățământului din Craiova*, în: *Arhivele Olteniei* din sept-oct. 1924 AN III, no.15.

Înființat în 1846, Pensionul „Globaridis“ era „în casele D-rului Veron, unde era Prefectura poliției, în niște case din curte. De aci s'a mutat în 1847, în casele în care se află Primăria Craiovei. Toți fiii de bogătași, de negustori mari, învățau în acest pension, în care se învățau limbile: română, greacă, franceză și germană. Între pedagogi, era și Valerian, care predă și lecții de limba română. Institutul avea 60-70 de elevi. Cursurile erau interne și țineau de ordinar patru ani”. El a durat până la 1853, în epoca întâia a sa. Globaridis a întrerupt câțva timp pensionul, luând o moșie cu arendă, însă „a pierdut averea din cauza anilor răi și pe la 1859 a deschis din nou pension, în casele părintelui I. Voiculescu (Ciulea), în fața liceului. De data aceasta, avea elevi puțini. A durat până la 1864”.

Alte două școli ținute înainte de 1860 au fost Școala lui Farchida, care avea localul său aproape de biserica Madona Dudu, dar și Școala lui Cioacă, „instalată în casa sa proprie, strada Gării. Era o școală cu curs primar. A existat între anii 1850-1855.”⁷

Craiova a fost printre primele orașe în care s-au predat germana, greaca, latina sau rusa. Chiar după 1829, limba franceză a fost predată și la Școala Centrală din Craiova, de către profesori francezi cum au fost Visamont, Gross sau Doufur. Fetele boierilor o învățau acasă, odată cu pianul, desenul și gospodăria.

2. Călătoriile de studii în secolul al XIX-lea

Istoria căilor ferate începe, în Oltenia, în deceniul al optulea al secolului al XIX-lea, până la această dată vehiculele cu tracțiune animală (poștalioane, diligențe, căruțe de poștă etc.) deținând monopolul transportului de persoane și mărfuri.

Despre calești, avem informații încă din anul 1708, când, dintr-o corespondență purtată între Șerban Greceanu, mare stolnic și Bartes Seuler, județul orașului Brașov, reiese intenția primului de a achiziționa o „căruță nemțească” fabricată la Brașov. „Astăzi, boierii cei mai mari s-au obișnuit cu butcile și droștile pe care le aduc din Transilvania sau Viena și pe care le întrebunțează fără măcar a șterge de pe ele blazoanele foștilor proprietari.”⁸

În Oltenia, istoria consemnează scrisoarea lui B. Pleșoianu din 4 mai 1780 către Hagi Constandin Pop, prin care-l roagă să-i trimită cât mai urgent „butca comandată”⁹

„[Unele]...erau așa de luxoase, că semănau cu gondolele venețiene, aveau felinare, capre și fotolii interioare căptușite cu piele de Cordoba... hamurile erau bătute în ținte de argint.”¹⁰

Majoritatea călătorilor străini în țările române, printre care și Richard Kunish, au remarcat de îndată contrastul izbitor între situația populației

⁷ Ibidem

⁸ Gheorghe Crutzescu, *Podul Mogoșoaiei*, București, Ed. Meridiane, 1986, p. 28.

⁹ *Vezi* Doc.in Muz. Camerei de Comerț în: D. Z. Furnică, *Documente privitoare la comerțul românesc(1413- 1868)*, București, 1931, pp. 77-79

¹⁰ Eugen Teodoru, *București, oraș de vis și de dor*, București, Ed. Sport-Turism, 1977, p. 234.

bucureștene, obișnuite și luxul specific clasei superioare cu trăsurile... El prefera diligenței propria trăsură, închiriată, cu șaisprezece cai și patru surugii.¹¹ „Lângă vizitiu, stă un servitor îmbrăcat bogat și ciudat, cu jachetă roșie și mâneci fluturânde, crăpate, brodată cu fir de aur, fustanelă albă până la genunchi, iar la picioare conduri roșii la fel brodați cu fir aurit. În cingătoare, stau vârâte pistoale și pumnale. Trăsurile sunt mult mai elegante, trase de *cai frumoși pe care nu îi vezi nici la Viena nici la Paris*[s.n.]”¹²

La sfârșitul secolului al XVIII-lea, existau trăsurile particulare (leagăne, carete, rădvane, calești), trăsurile ale celor cu stare. Pentru transportul de călători și mărfuri exista poștalionul sau diligența, adică o trăsură mare, acoperită, cu mai multe locuri, trasă de patru, șase sau chiar opt cai, cu care se făcea, în trecut, transportul regulat de poștă și de călători, pe distanțe mai lungi. Pe la 1800, caleașca era apanajul categoriilor sociale exclusiviste. Fie ca se numeau *butci, radvane, călești, carete*, ajungeau să atingă prețuri fabuloase, echivalente cu ale unor moșii de mare întindere. Se afirma că principala sursă de deficit în comerțul exterior al Principatelor Române era importul de butci de la Viena. Scriitorul francez Stanislas Bellanger, în cartea sa „Le Keroutza”, ne dă o imagine interesantă a poștelor din Țara Românească și Moldova anulului 1846: „în nici o parte din lume, după câte știu eu, nu se călătorește cu mai multă repeziciune... ca în Moldovalahia... Pleci cu iuțea unui strașnic vânt, nu mergi pe pământ, ci abia îl atingi ca o rândunică, pierzi respirația, auzul și vederea, asfixiat de praful care te învăluie din toate părțile.”¹³

Un medic englez, William Mac-Michael, academician în țara sa și misionar științific al Universității din Oxford, plecase din Moscova și ajunge în Moldova, pe la 1817. Se caută o căruță și se capătă obișnuitul vehicul al poștei, cu cinci cai mărunți și iuți, precizează el. Boierii trec în călești sau călări, cu pompă mare. Vizitiul avea uniformă de husar.¹⁴ Rezervate domnitorilor, boierilor și fețelor bisericești, pentru că, până în anul 1823, numai aceste categorii aveau dreptul să le folosească, aveau, la început, un aspect rudimentar. Pe vremea când mersul pe jos era, pentru privilegiații societății, o rușine și o povară, butcile boierești (călești de Viena), racordate și ele la Europa, au început să-și schimbe fața, de la aspectul greoi la cel grațios.¹⁵

În rând cu alte mari orașe europene, Bucureștiul a încercat toate tipurile de transport, de la cel cu cai, la cel cu aburi, electric și, în cele din urmă, cu benzină.

¹¹ N. Iorga, *Istoria românilor prin călători*, vol. 4, Casa Școalelor 1929, p. 38; N. Iorga, *Istoria românilor prin călători*, vol. III, ed. a II a adăugită, București, 1929,

¹² George Potra, *Bucureștii văzuți de călători străini*, București, Editura Academiei Române, 1992, p. 209

¹³ Stanislas Bellanger, *Le keroutza : Voyage en Moldo-Valachie* Paris: Librairie Francaise et Etrangere, 1846 (Poissy : Impr. d'Oliver Fulgence et Cie) Le (I) Keroutza. Voyage en Moldo-Valachie, a lui Stanislas Bellanger (Paris, 2 voi 1846). Vezi și <http://metropotam.ro/La-zi/La-inceput-a-fost-calul-art3424204816/>

¹⁴ N. Iorga, *Istoria românilor prin călători*, vol. 3, Casa Școalelor, 1929, p. 83

¹⁵ <http://metropotam.ro/La-zi/La-inceput-a-fost-calul-art3424204816/>

Urmându-i exemplul, și alte orașe precum Craiova au parcurs aceleași etape.

De la Leipzig, se aduceau stofe fine, dantele, parfumuri și bijuterii; de la Viena - cizme, ciorapi, sticlărie și *calești* [s.n.]; cașmiruri din India și mătăsuri din Lyon; opt sute de trăsură pe an sosesc din Viena.¹⁶ Craiova avea case frumoase, dar și grădini pline de măracini, iar bordeiele sărmanilor erau construite fără nicio socoteală, alandala. Lipsa sistematizării administrative este evocată de toți cei care, venind din Occident, traversau aceste plaiuri prăfoase ori noroioase.

Mlaștinile, vremea rea și drumurile, adesea inundate, sunt prezente în toate descrierile de călătorie. Se remarcă faptul că numai omul de rând mergea „pe jos”, boierii și ofițerii se deplasau călare, cu birja ori caleașca personală.

Deși de multe ori caii călătorilor se afundă în mlaștini până la pânțele „...în nicio parte a lumii, nefăcând excepție nici chiar Anglia sau Rusia, călătoria cu poștalionul nu este așa de rapidă și agreabilă ca în Țara Românească.

Pe marile drumuri spre Iași, Sibiu, Constantinopol, Craiova etc., aproape 100 de cai de poștă și câteodată și mai mulți sunt văzuți pascănd în jurul stației, <cu> picioarele din față împiedicate; la aproape o milă distanță, cei 2 surugii... pocnesc din bicele lor lungi cu asemenea îndemănare încât să se facă auzite de camarazii lor la stația de poștă”.¹⁷ De la Paris, prin intermediul Vienei, soseau broderii, panglici, flori artificiale, ceasuri și parfumuri; din Rusia, erau furnizate blănuri scumpe și pielărie. Constantinopolul era, însă, principalul exportator de șaluri de cașmir, stofe turcești și levantine, fesuri, papuci și marochinarie, pietre scumpe, ciubuce de cireș și mustiuce de chihlimbar.¹⁸

Din India, ceaiuri și mirodenii. Craiova era, în acel timp, numai un sat mare și destul de bine populat. Se remarca printr-un peisaj extrem de peștriț. În peisaj, se amestecau bordeie construite din lemn și paiantă, cu conace luminate de lumânări, din seu, fabricate din ceara cea mai mirositoare.

Înlocuirea caleștilor, a poștalionanelor și/sau diligențelor, adică istoria căilor ferate oltene, începe abia în 1874, când este desăvârșită porțiunea de cale ferată între Pitești și Tumu Severin. *La 5 ianuarie 1875, este pus în circulație tronsonul de cale ferată, lung de 17,3 km, între Turnu Severin-Vârciorova, tronson care leagă România de Europa Centrală*[s.n.]. Construcția Depoului CFR este finalizată în 1876, iar în 1877 este dată în folosință Gara. În 1882, în Turnu Severin, se înființează Atelierul de reparații vagoane și locomotive, avându-se în vedere că era ultimul oraș de frontieră cu Austro-Ungaria. Unificarea liniilor de cale ferată ale României cu cele ale Austro-Ungariei pe sectorul Vârciorova - Orșova a impus revizia necesară a locomotivelor și vagoanelor la cap de linie -

¹⁶ N. Iorga, *Istoria românilor prin călători*, vol. 3, Casa Școalelor, 1929, p. 87

¹⁷ Relatările lui Wyburn sunt cuprinse în *Memoir and Consideration on the Principalities of Wallachia and Moldavia* (1821), în rapoarte consulare engleze găsite, după cum menționează N. Iorga, de N. Ciotori în arhivele de la Foreign Office din Londra; vezi traducerea care s-a făcut după anexa la studiul lui N. Iorga, *Un observator englez asupra romanilor din epoca lui Tudor Vladimirescu*, București, 1933, pp. 6-25.

¹⁸ idem

Turnu Severin.¹⁹

Revenind, trebuie spus că, în Oltenia, boierimea timpului, tradițional balcanică, se amesteca cu o alta, care colindase prin Occident, „întoarsă cu frac cu coada până la glezne, pantaloni verzi strânși pe picior, jiletcă vărgată, cravată liliachie și guler scrobit tare ce trecea peste urechi”. În urmă cu două secole, lumea de jos și de pe jos n-avea nici gânduri și nici locuri de plimbare. Își vedea ziua de treburi și seara, de cum se întuneca, se întorcea acasă. Iar, în trăsură, până prin jurul anului 1800 nu ieșeau decât marii boieri, vizitatorii sau agenții străini și boieroaicele când își faceau vizite (de unde și numele de „vizitiu“ ce a început a se da pe atunci „bicigașilor”). Boierii și boieroaicele înhămau la trăsură numai doi cai, căci numai Vodă înhăma 4 sau 6, la zile mari. Craiova copia în totul obiceiurile și noutățile din capitală.²⁰

La începutul secolului al XVIII-lea, creșterea e încredințată, în familiile mari boierești, unui dascăl grec; la școală, grecească sau românească, veneau numai copiii boierimii mai mărunte și ai negustorilor.

Fiii marilor boieri învățau „fizica, matematica, filozofie, drept și știu grecește, latinește, limbile franceză, italiană, germană. Dacă merg la școala publică, firește călări din cauza noroaielor, dau 30 de pungi dascălului grec, plus cel de latinește, avînd aceeași plată”.²¹

La începutul secolului al XIX-lea, necesitatea unei îndrumări culturale prin școală devenea tot mai evidentă. Tinerii români plecau la studii în acele mai sus pomenite vehicule.

Românii învățau la Viena, Paris, Pesta, Leipzig, Berlin, dar și la Constantinopol, la Harcov, Moscova, la Roma și la Pisa. Din păcate, mulți dintre tinerii olteni plecați să studieze „prin alte locuri, în Apus, nu mai aveau pentru Oltenia acea iubire exclusivă, pe care o avuseseră din generație în generație, înaintașii lor”, notează N. Iorga. „Un Pârșcoveanu, un Hagi Stan Jianu, un Barbu Știrbei, chiar un Dumitrachi Bibescu, fruntașii boierimii de la 1770-1830, fuseseră înainte de toate Olteni. Acum, însă, Constantin Brăiloiu, întors din Elveția și Franța, ca jurist cu solidă pregătire științifică, fiii Bibescului: Iorgu, doctor în drept, Barbu, adoptat de Știrbei, tânăr mai puțin învățat, dar cu o minunată putere de muncă și rânduială, aceștia fură cuceriiți de viața bucureșteană, care-i opri”.²²

În țară, începeau, însă, să funcționeze înaltele școli. Astfel, în 1818, la Mănăstirea Sfântul Sava, Gheorghe Lazăr înființase prima Școală tehnică superioară, cu predare în limba română, reorganizată în 1832, în Colegiul de la Sfântul Sava. La 1 octombrie 1864, printr-un decret semnat de domnitorul Alexandru Ioan Cuza, se înființează Școala de Poduri și Șosele, Mine și Arhitectură, devenită, la 30 octombrie 1867, Școala de Poduri, Șosele și Mine

¹⁹ http://rc.wikipedia.org/wiki/Drobeta-Tumu_Severin

²⁰ <http://vladimirrosulescu-istorie.blogspot.ro/2012/08/craiova-imagini-batrane.html>

²¹ N. Iorga, *Istoria literaturii române în secolul al XVIII-lea*, II, p. 386 și urm.

²² N. Iorga, *Craiova și Unirea*, în: Arhivele Olteniei, Anul XII, NR. 65-66, 1933, pp.1-14 (Această conferință s- a rostit în Craiova și s-a tipărit în *Floarea Darurilor*, an I, pp. 193-203 și pp. 262-269, în 1907)

(prin decret semnat de regele Carol I). La 1 aprilie 1881, sub conducerea lui Gheorghe Duca, instituția se reorganizează și devine Școala Națională de Poduri și Șosele, pentru ca, la 10 iunie 1920, prin Decretul-lege 2521, semnat de Regele Ferdinand, să devină Școala Politehnică și care, în noiembrie 1920, își schimbă denumirea în Politehnica din București. Universitățile din București, Iași au deja un trecut. În 1832, în urma reformei școlare a lui Petrarhe Poenaru, la Colegiul Național Sf. Sava, sunt create cursuri superioare juridice și științifice. În 1850, sunt dezvoltate cursurile superioare cu caracter juridic și științific de la Colegiul Național Sf. Sava, iar în 1854 istoria înregistrează prima promoție de juriști. În 1855, Carol Davila creează Școala Națională de Medicină și Farmacie. În 1857, se pune piatra fundamentală a Palatului Universității din București, iar în 1859 se înființează Facultatea de Drept.

Universitatea din Iași, ca instituție modernă de învățământ, a fost fondată la data de 26 octombrie 1860. Universitatea este continuatoarea simbolică a vechii Academii Vasiliene, înființată de Vasile Lupu, în 1640, urmată, la 1707, de Academia Domnească, fondată de Antioh Cantemir.

În mod direct, Universitatea din Iași se trage din Academia Mihăileană, fondată în 1834 de Gheorghe Asachi. În noua sa formă, ea a fost inaugurată la 7 noiembrie 1860 (26 octombrie, stil vechi), în prezența domnitorului Alexandru Ioan Cuza.

În 1863, sunt înființate, la București Facultatea de Științe și Facultatea de Litere, iar în 1864, iul. 4/16 domnitorul Alexandru Ioan Cuza (1859 - 1866) înființează Universitatea din București, care reunește într-un singur corp Facultățile de Drept, Științe și Litere. Facultatea de Medicină se înființează în 1869, prin transformarea Școlii Naționale de Medicină și Farmacie. 1884 este anul care rămâne în istorie privind crearea Facultății de Teologie, care este pusă din 1890, sub autoritatea Universității din București. În 1898, se înființează Seminarul Pedagogic Universitar, care continuă activitatea Școlii Normale Superioare, ce a funcționat între anii 1890-1898.²³

În rândurile care urmează, vom face, însă, referiri la pregătirea profesorilor și a demnitarilor acelor vremi, mulți dintre ei învățați la **Viena, Paris, Pesta, Leipzig ori Berlin.**

Lumina, care pătrundea încet, dar sigur din Apusul îndepărtat, trebuia să-și facă loc și aici. „Înrâurirea aceasta apuseană avu ca urmare imediată trimiterea multora din copiii boerilor olteni la învățătură, în Sibiu, la Viena și chiar la Paris. Încă din 1810, Dincă Brăiloiu plecase la Viena, Costache Glogoveanu la Sibiu, iar la 1820, găsim pe viitorii Domni Barbu Știrbey și fratele acestuia, Gheorghe Bibescu, copiii Vornicului Dumitrache Bibescu, studiind la Paris.”^{[s.n.]²⁴}

²³ <http://www.unibuc.ro/n/despre/istoric.php>

²⁴ G.Mil. Demetrescu, Craiova în veacul trecut, în *Arhivele Olteniei*, no.13 din 1924, p. 224; Vezi și N. Iorga, Orașe oltene și mai ales Craiova, pe pragul vremurilor noi (1760-1830), în *Convorbiri literare*, 1-2 1907, pp. 56-69, 146-157, ediția a IIa, Craiova 1925

Din pricina carențelor firești ale învățământului superior românesc (lipsa publicului și a infrastructurii adecvate, pregătirea slabă a profesorilor, cursurile superficiale, programa învechită, etc.)²⁵, aflat la început de drum, și atracției exercitate de civilizația apuseană, universitățile străine au deținut vreme îndelungată monopolul formării elitei culturale autohtone... Înainte de a avea pretenția ca universitățile românești să poată egala prestația celor occidentale, era nevoie de reforme profunde în întregul sistem de învățământ.²⁶

Se știe că una dintre marile familii boierești din Craiova - familia Bibescu - a dat Țării Românești pe ultimii săi doi domnitori: frații **Gheorghe Dimitrie Bibescu (1842-1848)** și **Barbu Dimitrie Știrbei (1849-1856)**.

Personalităților deja menționate, le putem adăuga alte câteva personalități, ale căror nume sunt legate de învățământul craiovean.

PETRACHE POENARU –Inginer, om politic. N. 10 ian. 1799, Benești, Vâlcea, m. 2 oct. 1875, București. La vârsta de 5 ani, începe să învețe grecește. A studiat la Universitatea și Politehnica din **Viena**; Școala de aplicații a inginerilor geografi din **Paris** (1822; 1832). A călătorit mult în Franța și Anglia. Guvernul francez i-a înmănat brevetul pentru inventarea tocului rezervor (stiloului) în anul 1827, la 25 mai.

Ca om, a fost un „suflet înflăcărat”, cu o structură de militant. Pedagog și sprijinitor al artelor, gânditor iluminist, inginer iscusit, organizator și îndrumător de școală, el a întemeiat și a fost redactor la două periodice: *Foaia satului* și *Învățătorul satului*, foaie cu apariție bilunară. A fost director al *Eforiei Școalelor Naționale*.²⁷

Întors de la studiile din străinătate, va face ceea ce făcuse și Eufrosin Poteca (cu studii la **Pisa** și la **Paris**, până în 1825), va fi profesor la București, la Colegiul Sf. Sava.

Petrache Poenaru, ne spune Ilie Popescu-Teiușan, „a fost un om foarte învățat, dar gloria lui cea mare îi vine dela aceea că el a fost un mare întreprinzător și un mare vizionar. Când, în 1871, fu ales membru al Academiei Romane, în discursul de recepție, el făcu elogiul lui Gheorghe Lazăr. Acesta a fost inspiratorul lui, modelul lui”²⁸.

IOAN MAIORESCU(1811-1864).A fost preot în Ardeal, sub numele de Trif.

Numele de stare civilă: Ioan Trifu. A absolvit Seminarul la **Pesta**, doctoratul

²⁵ Cf. Lucian Nastasă, *Itinerarii spre lumea savantă. Tineri din spațiul românesc la studii în străinătate* (1864-1944), apud <http://www.history-cluj.ro/Istorie/anuare/AnuarBaritHistorica2006/art04Rados.pdf>

²⁶ Leonidas Rados, *Bursieri români la Universitatea din Atena în secolul XIX: portretul unui grup*, Institutul „A.D. Xenopol” din Iași

²⁷ *Vezi G. Potra, Petrache Poenaru: ciitor al învățământului în țara noastră: 1799-1875*, București: Editura Științifică, 1963, p. 138

²⁸ *apud Ilie Popescu Teiușanu, Începuturile învățământului în Oltenia, în Oltenia, monografie regională*, 1943, de A.Marcu, Nifon Criveanu și Constantin Rădulescu Motru, Editura Ramuri, p. 394